

טופס הנחיות לעבודה באתר ארכיאולוגי

הנכם מתבקשים למלא טופס זה ולהחזירו ליחידה לבטיחות בפקס: 04-8240465

או במייל: ניר יוסלבסקי – ynir@univ.haifa.ac.il

שם האתר: _____

מיקום: _____

תאריכי החפירה: _____

תיאור החפירה: _____

1. אנו, החתומים מטה, מאשרים בזאת שקראנו והבנו את הנחיות הבטיחות לעבודה באתר ארכיאולוגי (נספח 1 המצ"ב).
2. אנו מתחייבים לדאוג כי המקום יופעל על פי הוראות אלו או כל הוראות נוספות שיועברו לנו בהמשך ע"י מחלקת הבטיחות.
3. אנו מתחייבים כי כל העובדים והמתנדבים במקום יעברו הדרכת בטיחות, יוחתמו על ידנו על קבלת ההדרכה (נספח 2 המצ"ב), וכי תבוצע אכיפה מתמדת על ידי מנהל החפירה, למילוי אחר הוראות הבטיחות המצורפות.

מנהל החפירה מטעם האוניברסיטה

שם ושם משפחה: _____

תפקיד: _____

טל' להתקשרות: _____

חתימה: _____

שותף לפרויקט (גורם חוץ)

שם ושם משפחה: _____

תפקיד: _____

טל' להתקשרות: _____

חתימה: _____

נספח 1: הנחיות בטיחות לחפירות ארכיאולוגיות למנהל החפירה

כללי:

- לפני יציאה לחפירה ארכיאולוגית יש למנות מנהל חפירה מטעם המכון ובאחריותו:
1. לוודא כי בוצעו כל הסידורים המשקיים לרבות מגורים ללינה, סידורי מזון, אמצעי תחבורה, רישיונות, הסמכות, אבטחה וכדו'.
 2. להדריך, ולפקח על ביצוע הנחיות הבטיחות הבאות:

- בכל אתר חפירה ארכיאולוגית יש לוודא כי נעשים הסידורים הנדרשים לאפשרות מתן עזרה ראשונה לנפגעים ולפינויים במקרה הצורך למרכזי רפואה סמוכים.
- על כל 50 עובדים יוחזק תיק עם ציוד חבישה. עבור קבוצות הגדולות מ- 50 איש יוכשר חדר או אוהל עזרה ראשונה על ציודו, וימצא במקום מגיש עזרה ראשונה מוסמך כולל רכב פינוי היכול לפנות 3 אנשים בו זמנית.
- יש לאשר מתקני חשמל, תאורה וכדו' הפועלים במתח העולה על- 24 וולט ע"י חשמלאי מוסמך, כאשר כל שינוי ותקלה יתוקנו ע"י החשמלאי.
- לפני כניסה לאתר מקורה יש לוודא כי לא קיימים במקום טפילים למיניהם וזיהום בקטריוLOGI.
- בכל אתר חפירות ארכיאולוגיות יש לוודא כי קיימים שני מטפי כיבוי מסוג "אבקה יבשה 6 ק"ג". במידה ויש באתר חומרים מתלקחים מעל 20 ליטר ואין במקום אמצעי כיבוי במים, יש להצטייד בעגלת כיבוי מסוג "אבקה יבשה – 50 ק"ג".
- יש לוודא כי קיימים אמצעי תאורה ניידים מעבר למערכת חשמל קבועה בתוך מגורים וחללי עבודה נטולי אור יום או שמאוישים גם בחשכה.
- בחפירה העולה על עומק 1.4 מטר הקירות ייבדקו בצורה יסודית על ידי מנהל החפירה ובמקרה ספק לסיכון להתמוטטות ינקטו צעדים למניעתה בהתאם ליעוץ, הנחייה ממהנדס מומחה/קונסטרוקטור.
- בבניין או במבנה משוקם על קרקעי כשיש לבצע תמיכות, העבודה תתבצע תחת יעוצו של מהנדס בניין/מנהל עבודה מוסמך.
- יעשה שימוש בכלים ידניים ייעודיים לעבודה המבוצעת.
- יש לוודא כי כל החלקים הנעים של ציוד מכני (משאבות, גנראטורים וכדו') מוגנים לבטח כנדרש בחוק.
- יש לוודא כי קיימים כל אישורי בודק מוסמך למתקני הרמה למיניהם.
- עבודה בתוך חפירות, תעלות, מנהרות מתחת לפיגומים וכדו' מחייבות שימוש בכובעי מגן.
- עבודות בניה, שיקום, הנדסיות ועבודה עם חומרים כימיים (פחחות, ניפוך, השחזה וכדו') מחייבות שימוש בציוד מגן אישי כנדרש כגון נעלי בטיחות, משקפי מגן, כפפות וכדו'.
- עבודה תחת כיפת השמיים החשופה ישירות לקרני השמש מחייבת בכיסוי ראש וחלקי גוף אחרים החשופים לשמש.
- מעברים ונקודות עבודה בהם קיימת סכנה לנפילת מגובה העולה על 2 מטר יהיו מגודרים ומשולטים בשילוט ברור, ועבודה במקום תותר רק לעובדים המוסמכים בגובה.
- כל מקום הנכנס להגדרת "מקום מוקף" חייב לקבל הרשאת עבודה ועבודת אנשים שהוסמכו לכך בלבד.

נספח 2: תקציר הנחיות בטיחות לחפירות ארכיאולוגיות ותצהיר מקבל ההדרכה

חפירה ארכיאולוגית מהווה פעילות חשובה, מספקת ומהנה, אך גם כרוכה בסיכונים. כדי להקטין עד כמה שאפשר את מידת הסיכון, נדרשת הקפדה על זהירות, תוך שמירה על כללי הבטיחות הבאים:

סיכון: נפילות מגובה והחלקות (בורות, חפירות, סולמות, מצוקים) בקרבת החפירה נמצאים בורות בעומקים שונים, דבר המחייב נקיטת זהירות מיוחדת:

- אין להתקרב לשפת הבור. יש לשמור על מרחק בטיחות משפת הבור.
- יש להקפיד על כניסה בטוחה וזהירה לצורך עבודה בבורות.
- יש להשתמש בסולמות תקינים, לעלות ולרדת כשהפנים לכיוון הסולם והידיים אוחזות בסולם. בסולם מעל 2 מטרים יש לוודא שהוא מקובע למקומו.
- יש להישמע להנחיות שעל גבי השילוט.
- אין לעבור גדרות.
- גלישה ממצוקים וכניסה למערות מחייבת הכשרה מיוחדת ותיעשה באישור מנהל החפירה בלבד.

סיכון: עבודה בגובה

- אין לעבוד כאשר קיימת סכנת נפילה של מעל 2 מטרים ללא גידור נגד נפילה.
- עבודה בגובה מעל 2 מטרים ללא גידור מחייבת הכשרה מיוחדת ותעודת "עובד בגובה".

סיכון: התמוטטות, נפילת חפצים מגובה – אחת הסכנות המשמעותיות בחפירה היא נפילה של ציוד מגובה אל שטח העבודה, ועל כן יש להקפיד על הכללים הבאים:

- להרחיק כלי עבודה, דליים, אבנים וכד' לפחות חצי מטר משפת הבור.
- לנקוט זהירות בעת ההליכה ליד שפת הבור, כדי למנוע נפילת חפצים פנימה.
- בעבודה בעומק של מעל 2 מטרים יש להשתמש בקסדות מגן.

סיכון: פציעות (חתכים, דקירות, פגיעה מכלי עבודה, נתזי סלעים וכד' –) עבודת החפירה כוללת שימוש בכלים ובעזרים העשויים, בשימוש לא זהיר, להוות סכנה, ועל כן יש להקפיד על הכללים הבאים:

- לעבוד עם ציוד מגן אישי, כגון משקפי מגן, כפפות עבודה, נעלי הליכה סגורות וכו'.
- לעבוד עם כלי עבודה תקינים בלבד. אם נראה כי הכלי אינו תקין, יש למוסרו למנהל החפירה.
- אין לעבוד עם כלי עבודה לפני קבלת הדרכה בשטח ממנהל החפירה.
- אם נדרשת עבודה בציוד מכני מיוחד, יש לקבל הדרכה ממנהל החפירה ולפעול על פי הוראות היצרן.

סיכון: אבק – חשיפה נשימתית – במהלך החפירה ובמהלך עבודות סינון ממצאים נוצר לעתים אבק רב, העלול לסכן את מערכת הנשימה.

- חולי אסתמה ומחלות דרכי נשימה אחרות צריכים להיוועץ ברופא לפני תחילת החפירה ולהודיע על כך למנהל החפירה.
 - בעבודות היוצרות אבק רב יש להשתמש בנשימת מתאימה.
- סיכון: נשיאת משאות –** במהלך החפירה נדרשת לעתים הרמת משאות. יש לבצעה בזהירות, תוך הקפדה על הכללים הבאים:

- לפני הרמת המשא:
 - א) יש לוודא שאין מכשולים בדרך.
 - ב) יש לבדוק תחילה אם משקל המשא אינו עולה על יכולת ההרמה של העובד. אם

- המשא כבד מדי, יש להיעזר בעובד נוסף או להשתמש באמצעי עזר מכני.
- יש להרים את המשא תוך שימוש בטכניקות הבאות: הצבת הרגליים סביב המשא כשגופך מעליו, יישור הגב ושימוש בשרירי הרגליים בעת ההרמה, כך שהעומס יופעל על הרגליים והידיים ולא על הגב.
- יש להוביל את המשא בהליכה בגב זקוף.
- יש להניח את המשא בתנועת כיפוף ברכיים, תוך שמירה על גב זקוף.
- **סיכון: חשיפה לקרינת השמש – קרינת השמש UV** עלולה לגרום לנזקים מידיים וארוכי טווח, כולל סרטן העור.
- יש להקפיד לעבוד, ככל שאפשר, בצל ולהימנע מחשיפה לשמש בשעות שיא הקרינה בד"כ בין 11:00 ל 15:00
- יש לעבוד בביגוד ארוך ולחבוש כובע רחב שוליים.
- יש למרוח אברי גוף חשופים בקרם הגנה עם מקדם הגנה 30 או יותר.
- מומלץ להרכיב משקפי שמש בעלי מסנן UV
- **סיכון: חשיפה לחום / קור – העבודה בשטח במהלך שעות ארוכות ובמזג אוויר העשוי להיות קיצוני, כרוכה בסכנות רבות, כולל התייבשות, תשישות, ועל כן:**
- יש ללבוש בגדים מתאימים (בגדים קלים בקיץ).
- יש להקפיד על שתיית מים מספיקה, לפחות 12 כוסות מים ביום.
- **סיכון: התחשמלות / חפצים חשודים**
- אין להתקרב לכבלי חשמל חשופים / חפצים חשודים.
- אם התגלה כבל או חפץ חשוד כלשהו בעת החפירה, יש להפסיק מיד את העבודה ולדווח למנהל החפירה.
- יש לעבוד רק עם כלי עבודה חשמליים תקינים בעלי בידוד כפול.
- **סיכון: בעלי חיים – עקיצות / הכשות / נשיכות – עבודה בשטח טומנת בחובה סכנות הקשורות לחי ולצומח, הדורשות הקפדה ותשומת לב מיוחדים:**
- יש לשים לב למדרך הרגל ולמנח היד.
- יש לשים לב בעת הרמת אבנים.
- אין לעבור בתוך צמחייה עבותה.
- אין ללכת מחוץ לשבילים שלא לצורך.
- בשדה פתוח יש ללכת רק עם נעליים גבוהות ולתת תשומת לב מרבית למדרך הרגל.
- בכל מקרה של נשיכה או עקיצה בידי בעל חיים, יש להודיע מיד למנהל החפירה. הכשת נחש ארסי, עקיצת עקרב ונשיכת תן או שועל מחייבות פינוי מדי לבית חולים וטיפול מתאים.
- להלן הנחיות לטיפול ראשוני בנפגע מהכשת נחש או עקרב: יש להרגיע את הנפגע, להשכיבו, לדאוג למנוחה מוחלטת, לקבע את הגפה הפגועה ולפנות את הנפגע לבית החולים.
- **סיכון: גורמי מחלות - טטנוס (צפדת), קדחת המערות, כלבת נבגים, אלרגנים:**
- לפני ההגעה לחפירה יש לוודא חיסון בתוקף נגד טטנוס (צפדת). פציעה בזמן החפירה עשויה לחייב קבלת זריקת דחף על פי הנחיית רופא.
- במקרה של חום גבוה בזמן חפירה, ובעיקר לאחר כניסה למערות או לבורות, יש לדווח מיד למנהל החפירה. מצב זה מחייב פינוי מדי וטיפול מונע נגד קדחת המערות.
- במקרה של אלרגיה ידועה, יש להודיע מראש למנהל החפירה, לדאוג להצטייד מראש בתרופה מתאימה ולהשתמש בצידוד מגן למניעת חשיפה: נשמית, בגדים ארוכים.

שם מלא: _____
מספר תעודת זהות / מספר דרכון: _____
אני מאשר.ת בחתימתי כי קראתי והבנתי את הסיכונים הבטיחותיים העיקריים בחפירה
ארכאולוגית
ואני מתחייב.ת לנהוג על פי הנחיות הבטיחות והוראות מנהל.ת החפירה.
חתימה: _____ תאריך: _____